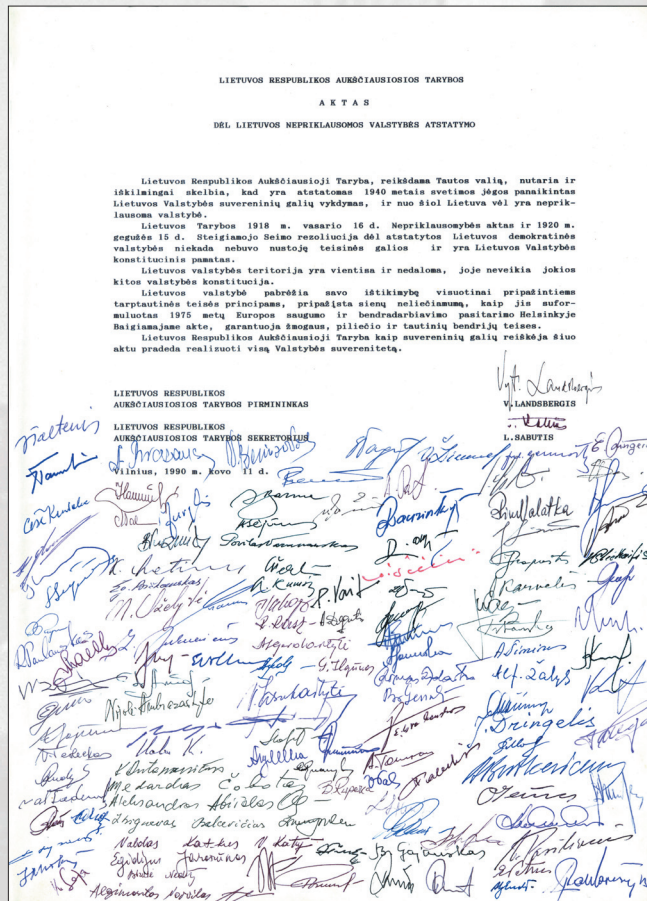

Lietuvos Nepriklausomybės Akto

SIGNATARAI

Aleksandras Algirdas ABIŠALA, Povilas AKSOMAITIS, Nijolė AMBRAZAITYTĖ, Aleksandras AMBRAZIEVIČIUS, Laima Liucija ANDRIKIENĖ, Vytenis Povilas ANDRIUKAITIS, Irena ANDRUKAITIENĖ, Kazimieras ANTANAVIČIUS, Leonas APŠEGA, Mykolas ARLAUSKAS, Rimantas ASTRAUSKAS, Zbignev BALCEVIČ, Vilius BALDIŠIS, Julius BEINORTAS, Vladimiras BERIOZOVAS, Egidijus BIČKAUSKAS, Algirdas Mykolas BRAZAUSKAS, Audrius BUTKEVIČIUS, Virgilijus Juozas ČEPAITIS, Medardas ČOBOTAS, Arūnas DEGUTIS, Juozas DRINGELIS, Algirdas ENDRIUKAITIS, Balys GAJAUSKAS, Eugenijus GENTVILAS, Bronislavas GENZELIS, Miglūtė GERDAITYTĖ, Petras GINIOTAS, Kęstutis GLAVECKAS, Eimantas GRAKAUSKAS, Kęstutis GRINIUS, Vincas Ramutis GUDAITIS, Romualda HOFERTIENĖ, Gintautas IEŠMANTAS, Stanislovas Gediminas ILGŪNAS, Albinas JANUŠKA, Egidijus JARAŠIŪNAS, Vladimir JARMOLENKO, Vidmantė JASUKAITYTĖ, Zenonas JUKNEVIČIUS, Jurgis JURGELIS, Česlovas JURŠĖNAS, Virgilijus KAČINSKIS, Antanas KAROLIS, Juozas KARVELIS, Valdemaras KATKUS, Egidijus KLUMBYS, Vytautas KOLESNIKOVAS, Stasys KROPAS, Česlovas KUDABA, Algirdas KUMŽA, Bronislavas Juozas KUZMICKAS, Vytautas LANDSBERGIS, Kęstutis LAPINSKAS, Mečys LAURINKUS, Arvydas Kostas LEŠČINSKAS, Jonas LIAUČIUS, Bronislavas LUBYS, Jonas MAČYS, Stasys MALKEVIČIUS, Leonas MILČIUS, Jokūbas MINKEVIČIUS, Albertas MIŠKINIS, Donatas MORKŪNAS, Kazimieras MOTIEKA, Birutė NEDZINSKIENĖ, Algimantas NORVILAS, Česlav OKINČIČ, Romualdas OZOLAS, Nijolė OŽELYTĖ-VAITIEKŪNIENĖ, Justas Vincas PALECKIS, Vytautas PALIŪNAS, Jonas PANGONIS, Algirdas Vaclovas PATAČKAS, Rolandas PAULAUSKAS, Saulius PEČELIŪNAS, Eugenijus PETROVAS, Virginijus PIKTURNA, Vytautas Petras PLEČKAITIS, Petras POŠKUS, Vidmantas POVILIONIS, Jonas PRAPIESTIS, Kazimira Danutė PRUNSKIENĖ, Vytautas Adolfas PUPLAUSKAS, Antanas RAČAS, Gintaras RAMONAS, Liudvikas Narcizas RASIMAVIČIUS, Rasa RASTAUSKIENĖ JUKNEVIČIENĖ, Liudvikas Saulius RAZMA, Algirdas RAŽAUSKAS, Kęstutis RIMKUS, Audrius RUDYS, Romualdas RUDZYŠ, Benediktas Vilmantas RUPEIKA, Liudvikas SABUTIS, Kazimieras SAJA, Aloyzas SAKALAS, Algirdas SAUDARGAS, Algimantas SĖJŪNAS, Liudvikas SIMUTIS, Česlovas Vytautas STANKEVIČIUS, Rimvydas Raimondas SURVILA, Valerijonas ŠADREIKA, Saulius ŠALTENIS, Lioginas ŠEPETYS, Gediminas ŠERKŠNYS, Albertas ŠIMĖNAS, Jonas ŠIMĖNAS, Jonas TAMULIS, Aurimas TAURANTAS, Vladas TERLECKAS, Pranciškus TUPIKAS, Algimantas Vincas ULBA, Kazimieras UOKA, Gediminas VAGNORIUS, Zigmantas VAIŠVILA, Petras VAITIEKŪNAS, Rimvydas VALATKA, Birutė VALIONYTĖ, Povilas VARANAUSKAS, Eduardas VILKAS, Emanuelis ZINGERIS, Alfonsas ŽALYS, Vidmantas ŽIEMELIS

KOVO 11-OSIOS AKTAS

© Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Parlamentarizmo istorijos ir atminimo įamžinimo skyrius

<http://kovo11.lrs.lt>

ATGIMIMO DIENA: 1991 M. KOVO 11-OJI

Paroda skirta Lietuvos Nepriklausomybės
atkūrimo dienai paminėti

1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba aktu „Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo“ paskelbė, kad yra atkuriamas „1940 metais svetimoms jėgoms panaikintas Lietuvos Valstybės suverenių galių vykdymas, ir nuo šiol Lietuva yra vėl nepriklausoma valstybė“. Šis Aktas – svarbiausias Lietuvos istorijos dokumentas – po penkiasdešimt metų trukusių Tautos pastangų išlaikyti laisvės dvasią ir sovietų įvykdytos okupacijos ir aneksijos atvertė naują mūsų istorijos puslapį.

Pirmosios Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo – Kovo 11-osios – metinės. Šventė Nepriklausomybės aikštėje prie Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos rūmų. Vilnius, 1991 m. kovo 10 d. Fotografas Vladas Ščiavinskas (Lietuvos centrinis valstybės archyvas).

Lietuvos žmonių troškimas ir pasiryžimas gyventi nepriklausomoje Lietuvoje reiškėsi kovose už Lietuvos laisvę, disidentinėje veikloje, pogrindžio spaudoje, pirmosiose antisovietinėse demonstracijose, išsiliejusiose į tūkstantinius Sąjūdžio mitingus, kuriuose skambėjo žodžiai: „Lietuva“, „Laisvė“, išaugo į nepakartojamą stebuklą – Baltijos kelią ir Kovo 11-ąją. Laisvės sparnai apglėbė Lietuvą ir budino žmones kilti, atsikratyti baimės jausmo. Tiesa ir viešumas buvo stipriausi ginklai prieš sovietų imperiją.

„Keistuolių teatro“ vaidinimas Nepriklausomybės aikštėje prie Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos rūmų. Vilnius, 1991 m. kovo 10 d.

Fotografas Andrius Petrulevičius.

1990 m. kovo 11-oji – lemiamų sprendimų diena – Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos priimtais teisės aktais pakeičiami valstybės ir jos aukščiausiųjų institucijų pavadinimai, patvirtinamas valstybės herbas – Vytis.

18.08 val. posėdžių salėje uždengiamas LSSR herbas ir iškeliamas Trispalvė. Pradedami svarstyti Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos akto „Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo“ ir jo lydymųjų dokumentų projektai. Redakcinė komisija dirba iki 21 val.

22.39 val. Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas Vytautas Landsbergis paskelbė vardinio balsavimo dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos akto „Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo“ rezultatus: už – 124 deputatai, susilaikė 6.

22.44 val. – Lietuva po penkiasdešimt metų trukusios okupacijos tapo laisva valstybe.

Šioje parodoje eksponuojamos 1991 m. kovo 10–11 dienų fotografijos, įamžinusios pirmąsias nepriklausomos valstybės atkūrimo metines. 1991 m. kovo 10–11 dienų šventės kūrė valstybinių švenčių tradicijas, kurias mes išsaugojome ir puoselėjame iki šių dienų. 1991 metais Lietuva ir jos piliečiai patyrė ne tik Nepriklausomybės atkūrimo šventinius jausmus, bet ir sovietų ekonominę blokadą, karinę prievartą ir agresiją. 1991 m. sausį beginklių Lietuvos žmonių pasiaukojimu ir gyvybėmis Nepriklausomybė buvo apginta. Šie sunkumai ir netektys tik sutvirtino tautos apsisprendimą siekti Nepriklausomybės. 1991 m. vasario 9 d. visuotinės Lietuvos

Vaikų linkėjimai Lietuvai. Vilnius, 1991 m. kovo 10 d. Fotografas Kęstutis Svėrys.

gyventojų apklausos – plebiscito metu per 2 mln. Lietuvos piliečių pasisakė už tai, kad Lietuva būtų nepriklausoma demokratinė respublika. Po dviejų dienų Lietuva sulaukė pirmo oficialaus Vakarų valstybės – Islandijos pripažinimo.

1991 m. kovo 10-osios rytą Vilniaus gatves, vedančias į Nepriklausomybės aikštę, užtvindė vaikai su vėjo malūneliais. Jie tarsi tapo 1991-ųjų kovo šventės, pavadintos „Su Atgimimo diena“, simboliais. Nepriklausomybės aikštėje buvo surengta vaikų linkėjimų Lietuvai akcija. Jaunuosius dailininkus linksmino Vytautas Kernagis, Neringa Ginotienė,

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis ir Aukščiausiosios Tarybos sekretorius Liudvikas Sabutis įteikia 1-ojo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordinus (po mirties) žuvusiųjų per 1991 m. sausio 13-osios įvykius giminėms ir artimiesiems. Vilnius, 1991 m. kovo 11 d. Fotografas Andrius Petrulevičius.

Pirmoji šventinė Lietuvos karių rikiuotė Nepriklausomybės aikštėje.

Vilnius, 1991 m. kovo 11 d.

Fotografas Andrius Petrulevičius.

Virgis Stakėnas, Julija Jačėnaitė, „Keistuolių teatras“ ir kiti. Renginio pabaigoje buvo paskelbta, kad vaikų linkėjimų Lietuvai laiškas yra 72,3 m ilgio ir 52,2 cm pločio.

Parodoje taip pat eksponuojamos nuotraukos, kuriose užfiksuotos Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. kovo 11 d. iškilmingo posėdžio, kuriame dalyvavo Aukščiausiosios Tarybos deputatai, Vyriausybės nariai, svečiai iš Armėnijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Norvegijos, Prancūzijos, Rusijos Federacijos, už Lietuvos nepriklausomybę gyvybę paaukojusių Lietuvos didvyrių giminės ir artimieji, akimirkos. Už pasižymėjimą didvyrišku narsumu ir ištverme ginant Lietuvos Respublikos laisvę ir nepriklausomybę, žuvusieji (po mirties) apdovanoti pirmojo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordinu. Lietuvos laisvės siekis buvo įvertintas Norvegijos taikos premija, kurią iškilmingo posėdžio metu Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkui Vytautui Landsbergiui įteikė Oslo universiteto rektorius Ingė Lioningas.

Parodoje eksponuojamos nuotraukos iš Lietuvos centrinio valstybės archyvo fondų, Andriaus Petrulevičiaus ir Kęstučio Svėrio asmeninių archyvų.